

VECĀ UN JAUNĀ ĶĪPSALA KOPĀ AR ARHITEKTU ARTI ZVIRGZDIŅU

10.10.

3 stundas *EUR 6 /skolēniem, studentiem un skolotājiem – EUR 1*

- **Tikšanās 10:00 Balasta dambja un Āzenes ielas stūrī (100 m aiz Ķīpsalas pieturas)**
- **Ķīpsala** ir aptuveni 300 gadus veca, izveidojusies, gadsimtu gaitā saplūstot vairākām mazām salām. Vēsturiski salas iedzīvotāju nodarbes pamatā bija saistītas ar jūru un Daugavas ūdeņiem – te dzīvoja zvejnieki, jūrnieki, loči, koku pludinātāji, pārcēlēji, tādēļ arī liela daļa ielu iemantojušas atbilstošus nosaukumus – **Matrožu, Tiklu, Enkuru, Kaiju, Zvejnieku, Loču, Ogļu ielas**. Ķīpsalas vidusdaļa – kādreizējais zvejnieku ciems – bija saglabājusies salīdzinoši neskarta līdz pat 20. gs. 90. gadu beigām. Pēdējo 15-20 gadu laikā uz dzīvi Ķīpsalā apmetušies daudz turīgu cilvēku, ievērojami mainot vietas tēlu.
- 18. gs. Ķīpsalā bija ierādīta vieta Rīgā iebraukušajiem buru kuģiem liekā balasta izkraušanai, tur gadsimta otrajā pusē tika izbūvēts Balasta dambis. Šodien tas ir ne tikai arhitektūras ziņā bagātākā iela Ķīpsalā, bet arī viena no savdabīgākajām un gleznainākajām visas Rīgas ielām, kuru raksturo ūdens klātbūtne, bruģis, līkumi un, protams, **atjaunotās koka mājas**.
- Īpaši nopelni Ķīpsalas pilsētvides izmaiņās ir arhitektei Zaigai Gailei, pēc kuras projektiem Ķīpsalā atjaunots un izbūvēts vairāk kā desmit ēku. Viņas atjaunoto ēku vidū ir arī **Eižena Laubes projektētais 1909. gadā celtais īres nams** Zvejnieku ielā, kas ir ievērojams kā koka jūgendstila paraugs, – ēkas bagātīgajās dekoratīvajās detaļās jaušama tautas celtniecības, etnogrāfijas motīvu ietekme.
- Zaigas Gailes darbs ir arī **Ģipša fabrikas komplekss** – ekskluzīvi apartamenti, kas izveidoti, gan pārbūvējot kādreizējās industriālās ēkas (*Zelm und Böhm* ģipša un krīta fabrika, dibināta 1863. gadā), gan uzceļot jaunus namus. Netālu ir **vienīgā Ķīpsalas mūra jūgendstila ēka**, ko projektējis viens no nedaudzajiem 20. gadsimta sākuma latviešu arhitektiem – Mārtiņš Nukša. Jaunpienesums Ķīpsalas mazstāvu apbūves ainavā ir gadsimta sākumā Māra Gaiļa kompānijas celtās **rindu mājas**.
- Padomju laikmetu Ķīpsalā iezīmē 70.-80. gados aizsāktā **Rīgas Tehniskās universitātes** pilsētiņa – augstākās izglītības un pētniecības komplekss, kas šodien tiek modernizēts un papildināts. Intrigējošākā no jaunajām ēkām ir t.s. radošo industriju centrs – ēka, kuras telpisko kodolu veido ātrijs, ap ko četrus stāvos grupējas studiju telpas.
- Būtiska Ķīpsalas kultūrvides sastāvdaļa ir **Lipkes muzejs**, kas ar arhitektūras, scenogrāfijas un kinematogrāfijas līdzekļiem rosina pietuvoties, sajust un domāt par to, ko kara laikā paveicis Žanis Lipke. Šis namiņš ir viens no izcilākajiem Zaigas Gailes darbiem un emocionālās iedarbības ziņā – viens no 21. gadsimta ievērojamākajiem projektiem Latvijas arhitektūrā.

Pieteikšanās:

- jūsu vieta tiks rezervēta pēc līguma noslēgšanas un **EUR 6** iemaksas (skolēniem, studentiem, skolotājiem – EUR 1)

Atteikšanās:

- atsakoties no ekskursijas pēc 25.09., jūs **zaudējat visu summu**.
- iemaksāto summu iespējams pāradresēt citai personai, kura vēlas doties minētajā ekskursijā.

Atlaišanas nosacījumi:

- skolotājiem, studentiem un skolēniem, uzrādot apliecību vai izziņu no mācību iestādes, ceļazīmes cena ir EUR 1;
- vietu skaits par samazinātu cenu (EUR 1) ir ierobežots.